

අනේ නුවරඑළිය

අවුරුදු හිතකට පමණ පෙර ඔස්ට්‍රේලියාවට සංක්‍රමණය වුණ මගේ බර්නර් ජාතික හිතවතෙක් වන රොබින් පසුගිය ජූලි මාසයට ගියා නිවාඩුවකට. නිවාඩුවෙන් පසුව ඔහු නමවුණ මොහොතේ ඔහු අපූරු කතාවක් කීවා.

"මං ලංකාවට ගියාට පස්සේ හරිම ආසාවෙන් නුවරඑළියට ගියා. ඒත් දැන් මං ඒ ගමන ගත කළානටුවෙනවා. මං ඒ ගමන නොගිහිත් තිටියා නම් නුවරඑළිය ගැන මගේ හිතේ ඇදීම තිබුණා ලස්සන විත්‍ය එහෙමම නිසාගන්න තිබුණා. ඒත් ඒ ගමනෙන් ඒ විත්‍ය විනාශ වුණා. අපරාද නුවරඑළිය"

මෙයට අවුරුදු පහළොවකට විස්සකට විතර ඉස්සර ලංකාවේ ඉන්න කාලෙ හැම අවුරුද්දකම නුවරඑළියට ගාමේ පුරුද්දක් මට තිබුණා. ඒක එක අතකින් රාජකාරි ගමනක්. අනෙක් අතින් මට අවුරුද්දක වෙනස කිව්‍යාගන්න ලැබෙන තියෙලකම නිවාඩුවක්. ඒත් පසුගිය අවුරුද්දේද ලංකාවට ගිය වෙලාව නුවරඑළිය යෑදීමට දැනුණේ මගේ හිතවතා රොබින් කියාපු අදහසමයි. නුවරඑළිය විනාශ වෙමින් යනවා. හරියටම කිව්‍යොත් විනාශ කරනවා.

නුවරඑළිය කියන්නෙ සුවිශේෂ ප්‍රදේශයක්. මේ සුවිශේෂතාව බව රැඳීම තිබුණා ගත කොල

පරිසරයේ විතරක් නෙවෙයි. ගොඩනැගිලි වලත් තිබුණා. ඒ සියලුම ගොඩනැගිලි ගොඩනගා තිබුණා ඒ සුවිශේෂී පරිසරයට ගැලපෙන විදිහට. ඒත් අද වන විට කිසිදු ප්‍රමිතියකට හෝ සැලැස්මකට හෝ හැකි විවිධාකාරයේ ගොඩනැගිලි නුවරඑළිය ආක්‍රමණය කරලා. එක එක පාට පෙට්ටි පෙට්ටි වගේ ගොඩනැගිලි මේ පරිසරය විනාශ කරලා තියෙන හැටි දැක්කම දුකයි.

ඔස්ට්‍රේලියාවේ සමහර ප්‍රදේශ තියෙනවා ඒ ප්‍රදේශ වල ගොඩනැගිලි පිලිබද ප්‍රමිතියක් රැකගන්න හිතී පනවුපු. ගොඩනැගිලිලෙ සි-වනාවය, ගඩොල් වර්ග, ආලේප කළ හැකි වර්ණ, වනලෙ ස්වභාවය පමණක් නොවෙයි වැටවල් ගැන පවා ප්‍රමිතියක් තියෙනවා. ඒ ප්‍රමිතියක් බැහැරව ඉදිකිරීම කිරීම තහනම්. ඇති නුවරඑළිය වගේ සුවිශේෂී ප්‍රදේශයකට එවැනි ප්‍රමිතියක් ඇති කරන්න බැර? නො දන්නා කමද? නොසැලකිල්ලද?

මේ ඉදිකිරීම් සඳහා අනුමැතිය දෙන ආයතන මේ ගැන කල්පනා නොකරන්නෙ මන්ද? පොදු සැලැස්මකට නුවරඑළිය යටත් කරන්න බැර ඇයි? මේ ලස්සන පරිසරය විනාශ වූ පසුව එය හැවෙන කෙලෙස ගම් ගොඩනැගිය හැකිද?

උපහාසකයා සහ නායකයා

සාමාන්‍යයෙන් ආවර්ත නියමුවන් දෙදෙනාට (හාසක සහ උප) එකම කෘම වේදක් දෙන්නේ නැහැ. දෙන්නේ දෙවර්ගයකින්. නැයිතේ කෘමවල අලුත් තිබුණොත්, එක් කෙසේත් බේරෙනවා. ආවර්තයා අවදානමට ලක් වෙන්නේ නැහැ.

ඒ කියන්නේ, උප නතතුවේ ඉන්න කෙනා හැමවිටම නායකයා හේ දෙවැනියා නෙවෙයි.

උපට අවුරුද්දකට විතර කලින් කට්ටිය රූපියල් බර ගාණක් ගෙවුපු කොළඹ කළමනාකරණ වැඩමුළුවක් තිබුණා.

"කළමනාකරණය කියන්නේ මොකද?" ඉන්දියාවෙන් ආපු දේශකයා ප්‍රශ්නයක් ඇහුවා. එක එක්කෙනා, එක එක උත්තර දුන්නා. අන්තිම දේශකයා මෙහෙම කීවා. **management** කියන වචනේ අත t අකුර කපන්න. එන්නොට **manage-men** ටිලෙට අත කියන n අකුර කපන්න. එතොකොට **manage - me** ඔව්වරයි.

(ඉන්දියාවේ එවුන් අපට වඩා හරි ගාණක් ඇත නිහඟවා. උන් බටහිර දේවල් වගර ගෙන කන එවුන් නෙවෙයි.) "වුල හංස ජාතකයන් තියෙන්නේ ඔස වකම නමයි" මං කීවා.

කලා උදෙසා ඉවර වෙලා විදුහල්පතිතුමා මාව හමුවුණා.

"දෙවැනි නායකයා ගැන කියපු කතාව මට හදව් වැදුණා. මං හවිමචන ගැන අසුනෙන් හිතන්න ඕන" විදුහල්පතිතුමා කීවා. මගේ සහභාගිත්වය හිසා වෙත මොහවත් නො-වුණාට කමක් නෑ. ඒකම ඇති.

මේක කුමාර ලියනගේ ලියපු සටහනක්. කතාව වැදගත් කියා මං උපුටාගන්නා.

පසුගිය සතිසේ රත්නපුරේ ඇලෝසියස් විදුහලයේ කලා උදෙසාට ප්‍රධාන ආරාධිතයා හැටියට සහභාගි වෙන්න අවස්ථාවක් ලැබුණා. ඒක හරිම වර්ත අවස්ථාවක්. සිසු දරුවන් වික වෙනම නිලලා අලුත් සැකල්පයකින් කලා උදෙසා පැවැත්වුවා. තේමාව ජාතක පොත් වගන්සේ. උදෙසාලේ මගේ අදහස් දැක්වීමක් තිබුණා.

ජාතක පොත් වගන්සේ නූතන ද? එක ප්‍රශ්නයක්. මගේ උත්තරය. "ඔව් ... අති නූතනයයි"

කලා උදෙසාට සිසු දරුවන් වුල හංස ජාතකය රත දැක්වුවා. මං ඒකම උදාහරණයට ගත්තා. අද ලෝකේ **leadership** ගැන වැඩ මුළු, සම්මන්ත්‍රණ, පාඨමාලා වැනි වැනැලා. නමුත් **deputy leader** කෙසේ ගැන කොතන ද උගන්නන්නේ?

මං ආවර්ත නියමුවන් ගැන උදාහරණයක් ගන්නා.

ආ ඇත්තද?

වර්ධනය වගේ ධනාත්මක අදහස්. හරිම සුන්දර අදහස් ගොඩක්.

මට මේ ලේකිකාව කලින් හමුවෙලා නැහැ. හමුත් අපි මාස කීපයකට කලින් ඇය ගැන පිටුවක ලිපියක් සන්නය පත්තරේ පළ කර තිබුණා. ඇමරිකාවෙන් ඇගේ සේයා රූ සහ ඇ ලියු පොත් වල පිට කවර එකෙමක් නොයාගෙන සැනෙන ලස්සන පිටුවකුත් හැදුවා. ඒ හිසාම ඒ වෙලාවේ ඇ දැකීම මගේ හිතට සතුටක් ගෙනේ දුන්නා.

ආපසු එන්න එද්දී අප ආ විදුලි සෝපානයටම ඇත් ගොඩ වුණා.

"මයා ..... නේද? හදුනාගන්න ලැබීම සතුටුයි. අපි මයා ගැන ලිපියක් ඔස්ට්‍රේලියාවට සන්නය පත්තරේ පළ කලා" මම බොහොම සතුටින් කීවා.

"ආ ඇත්තද..?" ඇ ඇහුවා. එව්වරයි. ඊට පස්සේ වෙන වෙනයක් වගා කනා කලේ නැහැ. තට්ටු ගණනාවක් ඇවිත් බිම් මහලට ආවට පස්සේ යනවා කියන්නෙවත් හැකිව ඇ ලිපිව එකකත් බැහැල ගන්න ගියා.

"අහන්නද..?" කලුම් මා දිනා බලල ඔලොක්කුවට ගිනා වෙතවා. "... මෙහෙ ඉන්න සමහර එවුන්ව මිනියා වලින් ප්‍රමිබලා ප්‍රමිබලා උන් ඉන්නෙ පෙළොව අඩිය ගනලා නෙවෙයි... අහසෙ... උන් ලියන කියන දේවලයි උන්නෙ ස්වභාවික ජීවිතයයි අහසට පොළොව වගේ වෙනස් බං"

සියෝදා

ලේඛකයන් ලේකිකාවන් එක රූයෙන් බිහි වෙන්නෙ නැහැ. ඒ වෙනුවෙන් කෙරෙන අති විශාල කැපවීමකින් තමයි සාර්ථක නිර්මාණකරුවකු හෝ නිර්මාණකාරියක හෝ බිහිවෙන්නෙ.

උපතින් අරගෙන ආව යමක් ජාන වල රැළුන යමක් තියෙන්න පුලුවන් වුණත් ඕනෙම සාර්ථක නිර්මාණකරුවකු පිටුපසම තියෙන්නෙ සනභ අහනය

ජයවර්ධන. ඇය මෙලබනයේ ශ්‍රී ලාංකික ප්‍රජාව නොදිත් හදුනාගිය කියන්න. විශාල පරාසයක විනිදුණා ඇගේ හැකියාවන් අතර තවත් එක් හැකියාවක් අපට පෙන්වා දෙමින් ඇ ලියු කවි සංග්‍රහය පසුගිය දා එලි දැක්වීමේ උදෙසාට සහභාගිවෙන්න ලැබීම සතුටට කරුණක්.

වමා අවට පරිසරයේ දුකින ඇසෙන දේ කවියට ගන්නට කුඩා සියෝදා දරා තිබූ උත්සාහය ප්‍රශංසාණී යයි. නිර්වචනවේ. අපූරුයි. සමාජය නිරීක්ෂණය කිරීමෙන් උකහාගන්නා කරුණු කවි වලට හැකිව ඇ ගත් උත්සාහය බොහෝ අයගේ පැසසුමට ලක්වුණා.

මේ ආකාරයටම පොත් එලි දැක්වූ දරු දරුවන් කීප දෙනෙකු මගේ මතකයට එනවා. රටවත්ති විජේතුංග, දුනිති ගුණේදර, වහින් විජේරත්න ඒ අයයි. මේ ලුමා ලේඛකයන් තුන්දෙනාගෙන් දෙදෙනෙකුගේ පොත් එලිදැක්වීම වලට සහභාගිවෙන්න මට හැකිවුණා. එයත් සතුටට කරුණයක්.

සියෝදාගේ පොත් එලි දැක්වීමේදී මම කිව්වා වගේ අපේ සියලුම දරු දරුවන් සාහිත්‍ය රස වින්දනයට හුරු කරවන්න ඕනෙ. ඒක දෙමව්පියන්ගේ වගකීමක්. ප්‍රංචී දරුවකුට සෙල්ලම් පියවීමේදී වෙනුවට පොතක් හැකි දෙන්න. ජලාස්ථික් කෙලි වලට වඩා තඩ්දාඩි වටිනවා. මොකද ඒවයේ අකුරු තියෙනවා. සෑවෙලි සමහරක් ගොඩනගන්න උදව් කරන්න.

සියෝදාගේ උත්සවයේදී අපේ හිතවත් විජුලි ගුණසේකර ගුරු මානාව කිව්වා වගේ සියෝදා අතින් සියලු පොතක් ලියැවෙන දවසක් දැකින තිබේ නම් අපි තවත් සතුටු වෙතවා.

(නොකඩවා කරන අහනය) කියන ප්‍රධාන කරුණයි. නිර්මාණකරණයේ අහනය කිරීම කුඩා විශේෂීම ඇරඹෙනවා නම් යන්න පුලුවන් දුරත් දිගයි. අද අපි දන්න බොහෝ සාර්ථක නිර්මාණකරුවන් නිර්මාණකාරියන් බොහෝ දෙනෙකුගේ ආරම්භය ඒ වගේ ඔවුන්ගේ ලුමා වියට දිව යනවා.

මේ විස්තරය ලිවීමේ අපේ කුඩා ලේකිකාවකගේ හපන්කමක් හදුන්වාදෙන්නයි. ලේකිකාව සියෝදා

සත්‍යය දකිනා මිනිසුන් අවශ්‍යයි

වරද ඇත්තේ අප පත් කර ගන්නා පාලකයන් අත නොවේ. එවන් පාලකයන් පත් කර ගන්නා මිනිසුන් අත ය. එහිසා අප කළ යුත්තේ එවන් පාලකයින් පත් කර නොගන්නා අලුත් මිනිසුන් කොට්ඨාශයක් පත් කර ගැනීමයි.

ප්‍රචීන නාට්‍යවේදී බර්ටෝල් බ්‍රෙෂ්ට්.